

ข้าวเหนียว ๗/๓

ก 817

ปีที่ ๓๓ ฉบับที่ ๘๕๘๑

วันพุธที่ ๑๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๒๕

คำแนะนำการปลูกข้าวเหนียว

ธาวุธ ณ ลำปาง กรมวิชาการเกษตร

ถั่วเหลืองเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ซึ่งทางรัฐบาลได้ส่งเสริม ให้เพิ่มผลผลิตเนื่องจากความต้องการของตลาดเพิ่มขึ้น ทั้งภายในและภายนอกประเทศ

พันธุ์ สาขาพืชน้ำมัน กองพืชไร่ ได้ผลิตเมล็ดพันธุ์ ถั่วเหลือง พันธุ์มาตรฐานเพื่อเผยแพร่ให้เกษตรกรปลูกจำนวน ๓ พันธุ์ ซึ่งมีลักษณะประจำพันธุ์ต่าง ๆ ดังนี้

๑. ส.๑.๑ (ย่อมาจากสถานีเกษตรกรรมแม่โจ้ หรือสถานีทดลองพืชไร่แม่โจ้ปัจจุบัน พันธุ์ที่ ๑) เป็นถั่วเหลือง ซึ่งได้แนะนำให้เกษตรกรปลูกมานานเป็นพันธุ์ที่ ให้ผลผลิตสูงเมล็ดมีค่าดี

๒. ส.๑.๒ เป็นพันธุ์ ซึ่งได้แนะนำให้เกษตรกรปลูกพร้อมกับพันธุ์ สข.๑ โดยเฉพาะทางภาคเหนือ นิยมปลูก ในฤดูแล้งหลังจากเก็บเกี่ยวข้าวแล้ว เป็นพันธุ์ ที่ให้ผลผลิตสูงเช่นเดียวกับ สจ.๑ เมล็ดสีน้ำตาลแก่

๓. ส.๑.๔ เป็นถั่วเหลืองพันธุ์ใหม่ ซึ่งได้จากการผสมพันธุ์ และคัดเลือกสายพันธุ์ของสาขาพืชน้ำมัน กองพืชไร่ เป็นพันธุ์ที่ ให้ผลผลิตสูง เมล็ดโต มีตาเล็กชัดสีน้ำตาลอ่อนเปลือกค่อนข้างบาง ต้านทานต่อโรคราสนิม

ฤดูปลูก ถั่วเหลืองสามารถปลูกได้ ๓ ฤดู ในหนึ่งปี คือต้นฝนปลูกประมาณต้นเดือนพฤษภาคม ส่วนใหญ่ปลูกกันในเขตอำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดสุโขทัย ปลายฤดูฝนปลูกระหว่างเดือนสิงหาคม กันยายน และตุลาคม ในแถบต่างๆ ของภาคกลาง และฤดูแล้งหลังฤดูการทำนาในเขตที่มีการชลประทาน ปลูกระหว่างกลางเดือนธันวาคม ถึงกลางเดือนมกราคม

การเตรียมดินปลูก ถั่วเหลืองขึ้นในดินแทบทุกชนิดที่มีการระบายน้ำดี ตั้งแต่ดินทรายจนกระทั่งดินเหนียว ที่มีความ อุดม สมบูรณ์พอสมควร และมีความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๕.๕-๗.๐ แต่จะไม่เจริญเติบโตในดินที่เป็นเกลือ การเตรียมดินปลูกถั่วเหลือง ควรจะไถให้ลึกประมาณ ๖ นิ้ว ทำการพรวน และปรับหน้าดินให้สม่ำเสมอ และทำร่อง

ระบายน้ำเพื่อให้สามารถระบายน้ำออกได้สะดวก สำหรับการปลูกในคอซังหลังฤดูการทำนา ไม่ต้องเตรียมดินแต่ควรตัดคอซังให้เหลืออยู่เหนือผิวดินเล็กน้อย และขุดร่องระบายน้ำตามระยะที่เหมาะสมที่จะระบาย น้ำเข้าออกได้

วิธีปลูก การปลูกถั่วเหลืองให้ได้ผลดีจะต้องปลูกให้เป็นแถว โดยมีระยะระหว่างต้นที่พอเหมาะกับการเจริญเติบโต สำหรับพันธุ์มาตรฐานที่กรมวิชาการเกษตรแนะนำในขณะนี้ คือพันธุ์ สจ. ๑, สจ. ๒ และ สจ. ๔ นั้น ใช้ระยะระหว่างแถว ๕๐ ซม. ระยะระหว่างหลุม ๒๐ ซม. แล้วปลูกหลุมละ ๓-๔ เมล็ด หลุมลึกประมาณ ๓-๔ ซม. แล้วกลบดินตอนให้เหลือหลุมละ ๒ ต้น เมื่อกอกแล้วประมาณ ๗ วัน หรือระยะระหว่างแถว ๕๐ ซม. แล้วโรยเมล็ดปลูก กอกแล้วถอนให้เหลือ ๑๐ ต้นต่อ ๑ เมตร หรือให้ได้จำนวนต้นอยู่ระหว่าง ๓๒,๐๐๐ ต้น/ไร่ ซึ่งจะใช้เมล็ดพันธุ์ ปลูกประมาณ ๕ กิโลกรัม/ไร่ การปลูกถั่วเหลืองเป็นแถว เช่นนี้จะทำให้สะดวกต่อการบำรุงรักษา เช่นการพรวนดินคายนหญ้า ใส่ปุ๋ยและการพ่นยาป้องกัน และกำจัดโรคแมลงเป็นต้น สำหรับการปลูกในคอซังนั้น ก่อนปลูกเอาน้ำเข้าให้ทั่วแปลงก่อนแล้วจึงใช้ไม้ทิ่มตามคอซังทำหลุมปลูก หยอดเมล็ดหลุมละ ๓-๔ เมล็ด ความชื้นในดินจากการเอาน้ำเข้าก่อนปลูก จะเพียงพอสำหรับถั่วเหลืองงอกโดยไม่ต้องให้น้ำซ้ำอีก

การบำรุงรักษา การบำรุงรักษาที่ดีจะทำให้ต้นถั่วเหลืองเจริญงอกงาม ให้ผลผลิตสูงคุ้มค่าใช้จ่ายและแรงงานที่เสียไป การบำรุงรักษาที่จำเป็นมี

๑. การกำจัดวัชพืชและพรวนดิน เพื่อให้วัชพืชขึ้นรกรุงรังแย่งอาหารต้นถั่วเหลืองและเป็นที่ยอาศัยของโรคแมลง นอกจากนี้การพรวนดินยังทำให้ราก สามารถ หาอาหารและหายใจได้สะดวก การปลูกถั่วเหลืองในฤดูหนึ่งๆ ต้องทำการคายนหญ้า ๒ ครั้ง คือหลังจากปลูกแล้ว ๑๕ วันและ ๓๐ วัน เมื่อถั่วเหลืองเริ่มออกดอกไม่ควรคายนหญ้า พรวนดิน เพราะจะกระทบกระเทือนระบบรากทำให้ดอกร่วงได้ การป้องกันและกำจัดวัชพืชในไร่ถั่วเหลืองอาจใช้สารเคมี (Lasso) พันหลังจากหยอดถั่วเหลืองแล้ว โดยใช้ยาอัตรา ๕๐๐-๗๐๐ ซีซี./ไร่ สำหรับดินร่วน ๗,๕๐๐,๐๐๐ ซีซี./ไร่ สำหรับดินเหนียวซึ่งสามารถคุมหญ้าได้

ประมาณ ๔๕ วัน จึงไม่จำเป็นต้องคายหญ้า
อีกเพราะถึงระยะเวลาที่ถั่วเหลืองออกดอกพอดี
แต่ในบางท้องถิ่นที่มีวัชพืชมากอาจ จะ ต้องทำ
การคายหน้าเพิ่มเติมสักครั้งหนึ่ง

๒. ปุ๋ย ถั่วเหลืองเป็น พืช ที่ เจริญเติบโต
ได้ดีในดินที่มีความเป็นกรดและด่าง (PH)
ระหว่าง ๕.๕-๗.๐ และความเป็นกรดเป็น
ด่างของดินยังมีความ สัม พันธู์ ต่อการ ละลาย

เป็นประโยชน์ของอาหาร ธาตุ ใน ดิน อีก ด้วย
ดังนั้นจึงควรปรับความเป็นกรด เป็น ด่าง ของ
ดิน ก่อนปลูกคือถ้าต่ำกว่า ๕.๕ ควรใส่ปูน
ขาว ๒๐๐-๓๐๐ กก./ไร่ หว่านให้ทั่วแล้วไถ
หรือพรวนเก็บทิ้งไว้ประมาณ ๑-๒ เดือน จะ
ช่วยให้การเป็นกรดน้อย ลง ปุ๋ย วิทยาศาสตร์
๖ ก.ก./ไร่ ซึ่งจะเป็น ปุ๋ยแอมโมเนียมซัลเฟต
จำนวน ๑๕ กก. ปุ๋ยคับ बैลชูปเปอร์ฟอสเฟต
จำนวน ๒๒.๕ กก. ปุ๋ยโปรแตสเซียมคลอไรด์
จำนวน ๑๐ กก. แต่ปุ๋ยสูตร ดัง กล่าวหา ซึ่
ยากในตลาดทั่วไป จึงอาจใช้ปุ๋ย ที่หาง่าย
เช่น ปุ๋ย สำหรับข้าวสูตร ๑๖-๒๐-๐-๒๐
-๒-๐ ใส่อัตรา ๓๐ กก./ไร่ การ ใส่ปุ๋ยจะ
ใส่ทั้งหมดก่อนปลูก โดยวิธีหว่าน ลงในแปลง
แล้วพรวนหรือคราดกลบก่อนปลูก ๑ วันหรือ
จะใส่แบบโรยข้างแถวต้นถั่วหลังจากคายหญ้า
ครั้งแรกแล้วกลบดินพูนโคนต้นก็ได้

๓. การป้องกันและ กำจัดศัตรู ของ ถั่วเหลือง

โรค โรคที่สำคัญที่ระบาดและทำความ
เสียหายแก่ถั่วเหลือง ในปัจจุบัน คือ โรค
ราสนิม ซึ่งระบาดเมื่อถั่วเหลืองเริ่มติดฝัก
จะมีลักษณะเป็นจุดกลมเล็ก ๆ สีน้ำตาลคล้าย
สนิมที่ ใบและอาการจะรุนแรงขึ้น เรื่อย ๆ จน
ในที่สุดใบจะร่วงหมด ฝักและเมล็ดจะลีบและ
เก็บผลผลิตไม่ได้เลย การป้องกันโดยใช้พันธุ์
ต้านทานคือ พันธุ์ สจ. ๕ การให้ยวบป้องกัน
และรักษา นั้นเป็นการสิ้นเปลืองมาก เนื่อง
จากยามีราคาแพง

แมลง ระยะถั่วเหลืองเริ่มงอกประมาณ
๗-๑๐ วัน จะมีแมลงวันเจาะโคนต้นระบาด
ต้องพ่นยาจำพวกไดเมทโฮเอท (ชื่อการค้ามี
หลายอย่าง เช่น ไลเม่ ไชกอน เป็นต้น)
ป้องกันไว้ก่อนโดยใช้ ๒ ช้อนแกง (๓๐ ซีซี)
ต่อน้ำ ๑ ปีบ (๒๐ ลิตร) เพราะถ้าแมลงดัง
กล่าวเจาะที่ โคนต้นอ่อนแล้ว จะไม่มีทางป้อง
กันกำจัดได้เลย อีกระยะหนึ่งคือ ระยะถั่ว

เหลืองกำลังออกดอก และเริ่มติดฝักจะมีแมลง
พวกหนอนผีเสื้อกัดกินใบ หนอนม้วนใบ
และหนอนเจาะฝักหรือคุดฝักทำลาย ถั่วเหลือง
ซึ่งถ้า พบว่ามีหนอน พวกนี้ระบาด ควร พ่นยา
ป้องกัน และกำจัด เช่น อโรคลวิน ฟอสคลรินถั่ว
เหลืองเป็นต้น โดยใช้ยา ๒ ช้อนแกง (๓๐ ซีซี)
ต่อน้ำ ๑ ปีบ (๒๐ ลิตร) พ่น ๗-๑๐ วันต่อ
ครั้ง

การเก็บเกี่ยว ถั่วเหลืองมีอายุตั้งแต่
ปลูกถึงเก็บเกี่ยวประมาณ ๕๐-๑๐๐ วัน ระยะ
เวลาที่ถั่วเหลืองแก่เก็บเกี่ยวได้จะสังเกตได้จาก
ใบเปลี่ยนเป็น สีเหลือง และร่วง หล่นไป เป็น
ส่วนมาก ฝักเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาล การเก็บ
เกี่ยวอาจใช้มีดตัดหรือเกี่ยวเกี่ยวทั้งต้น แล้ว
นำมาตากให้แห้ง ประมาณ ๒-๓ แดด แล้ว
นำมานวด โดยนำมากองแล้วใช้ไม้ฟาดหรือ
ใช้แทรกเตอร์แล่นทับ หรือใช้เครื่องนวด
ตัดเครื่องยนต์ก็ได้ เสร็จแล้วจึงนำมาร่อน
หรือคัดเอาแต่เมล็ดที่สะอาดเมล็ดดีที่จะใช้ทำ
พันธุ์จะต้องนำไปตากให้แห้งสนิท ข้อควร
ระวังคือ เวลาเก็บเกี่ยวไม่ควรให้ถั่วเหลือง
ถูกฝน เพราะจะทำให้เมล็ดบวมเน่า เสียหาย
และความงอกจะลดน้อยลงด้วย การเก็บรักษา
เมล็ดถั่วเหลืองไว้ทำพันธุ์นั้น วิธีเก็บที่ให้มี
ความงอกสูงได้นาน ๑๐ เดือน คือตากเมล็ด
ให้แห้งสนิทและเก็บไว้ในห้องเย็น แต่สำหรับ
กสิกรทั่วไปวิธีที่เหมาะสมคือ เก็บเมล็ดที่แห้ง
ไว้ในภาชนะที่ปิดได้สนิท เช่น ปีบสังกะสี
หรือพลาสติก มัดปากถุง-ให้แน่นและเก็บไว้
ในห้องที่ไม่ชื้นจะเก็บไว้ได้นานประมาณ ๕
เดือน โดยที่มีความงอกมากกว่า ๗๐% ส่า
มารรนำไปใช้ปลูกได้